

VERNAUWING EN VERRUIMING VAN BEWUSTZIJN

Het bewustzijn van een mens bevat een aantal verschillende factoren. De relatie tussen deze is bij waakbewustzijn, dus zoals u nu bent, over het algemeen nogal summier. Wij kennen in het waakbewustzijn de z.g. onderbewuste beïnvloeding, de bovenbewuste beïnvloeding en de geestelijke beïnvloeding.

Als je alleen tot jezelf beperkt blijft, dan treed je toch een geheel nieuwe wereld binnen. In een dergelijk geval zullen we dan niet spreken van verruiming van bewustzijn maar van vernauwing. Want wat is er gebeurd?

In plaats van je bezig te houden met de verschillende werkelijkheden waartoe je behoort, ben je in feite teruggevallen op een stukje van je persoonlijke inhoud. Het is duidelijk dat een dergelijke vernauwing, vernauwing van bewustzijn, wonderlijke gevolgen kan hebben. Denk maar eens aan de LSD-trip. Ik weet, dat dit als bewustzijnsverruiming wordt aanbevolen, maar dat is maar zeer beperkt juist. Wat gebeurt er namelijk?

LSD, sterk verwant aan de vergiftigingsverschijnselen van moederkoren, is een betrekkelijk eenvoudige vergiftiging waardoor de relatie met de wereld buiten je, de werkelijkheid, wordt verbroken. Je ontvangt nog wel indrukken, maar je kunt ze niet meer geheel aan de werkelijkheid verbinden.

In de tweede plaats heb je de neiging om binnen te treden in een soort fantasiewereld. Het is je eigen innerlijk met de daarin bestaande spanningen, onevenwichtigheden, problemen, maar evengoed met alle gloriedromen die er zijn. Het ene ogenblik voel je je opgenomen in een kosmisch bewustzijn, het volgende ogenblik echter worstel je door een duistere stroom vol dreiging. Een dergelijke beleving kan je t.a.v. je eigen persoonlijkheid vele dingen laten erkennen.

Het is duidelijk dat een mens die zijn eigen onderbewustzijn of een gedeelte daarvan heeft beleefd dit gemakkelijker naar zijn waakbewustzijn kan overbrengen en daardoor een zekere beheersbaarheid heeft gekregen over een innerlijke wereld die hij eigenlijk eerst niet baas kon, omdat hij niet in staat was ze te zien en te kennen, Als ik dus zeg; dit is bewustzijnsvernuwend, dan moet u niet denken dat ik daarmee het nut of het gevaar van LSD op enigerlei wijze onderschat.

Nu kennen wij ook bewustzijnsverruimende middelen. Ik wil niet een van de meest bekende hier vermelden, want dan krijg je te snel dat men zegt; Laten wij het ook eens proberen.

Er is een cactusvrucht, de peyote die als ze op de juiste manier wordt gebruikt, de mens inderdaad afsluit van zijn eigen wereld. Maar in tegenstelling tot wat LSD doet legt ze geen verband met een eigen innerlijke wereld maar brengt hem eerder in contact met werelden die van astraal of laag-geestelijk karakter zijn. Het zijn vaak ook lichtende werelden. In een dergelijke wereld kun je a.h.w. buiten de tijd treden. Je kunt de dingen gemakkelijker overzien. Je kunt betekenissen gemakkelijker begrijpen. Vooral kun je ook bepaalde spanningen, die door onbegrip ontstaan, teniet doen. De peyote werkt dus, vanuit ons standpunt althans, bewustzijnsverruimend. Ze heeft echter het nadeel dat dit alleen kan gebeuren, terwijl er een verhoging van de bewustzijnsdrempel heeft plaatsgevonden waardoor men zich van de eigen wereld ternauwernood bewust is.

In die periode kun je wel bepaalde rituele of gewoonte dingen doen. Je kunt echter niet bewust denken. Je kunt ze ook niet bewust variëren. De werkelijkheid is een innerlijke geworden. Je kunt echter die innerlijke werkelijkheid wel delen met anderen die onder een soortgelijke beïnvloeding staan. Dit is iets typerends voor het effect van werkelijke bewustzijnsverruiming.

Er is een totaal nieuwe of een aanmerkelijk verscherpte beleving. Onze beleving ligt op een niveau, dat door anderen gelijk of tenminste vergelijkbaar wordt ervaren, als ze van soortgelijke middelen hebben gebruik gemaakt.

Het zal u duidelijk zijn dat ik hier middelen heb aangestipt, omdat ze in deze tijd nogal veel worden gebruikt en omdat de meeste mensen zich eigenlijk niet helemaal realiseren wat er daarmee gebeurt. Het wil niet zeggen, dat je je bewustzijn niet kunstmatig kunt verruimen of vernauwen door zuiver concentratie. Ook dat is mogelijk.

Als wij te maken hebben met een trancetoestand, dan is er in zekere zin sprake van een bewustzijnsvernaauwing. Er is namelijk geen plaats meer voor de eigen persoonlijkheid of slechts een zeer beperkte plaats. Daarvoor worden andere factoren in de plaats gezet. De reactie op zuiver lichamelijke beïnvloeding is eveneens gemodificeerd (ze is niet normaal) terwijl daarnaast een ontvankelijkheid voor of een verbondenheid met een andere wereld kan ontstaan, waarin dan toch allerlei grotere krachten zich zouden kunnen manifesteren.

In gevallen van dieptrance is het zelfs mogelijk dat de persoonlijkheid zich geheel naar een andere wereld of naar een andere plaats in de stoffelijke wereld begeeft, terwijl het lichaam op dat ogenblik in feite wordt gemanipuleerd door anderen. Ook hier heb je dus een redelijke benadering.

Toch kun je zeggen dat een trancetoestand op vele manieren kan worden veroorzaakt, maar zelden door middelen, dus door chemicaliën of natuurproducten. Het is eerder een kwestie van psychische beïnvloeding. Dat kan hypnose zijn, al of niet optische, vermoeidheid. Het kan zelfhypnose zijn. Het kan het resultaat zijn van bepaalde concentratieoefeningen. Hier krijgen we dus iets wat vergelijkbaar is met wat ik heb gezegd over de peyote, want de communicatiemogelijkheid met de normale wereld blijft bestaan. Alleen - en dat is nu het nadeel - als de trance voldoende diep is, dan is er een zeer beperkte overdracht en dus een zeer beperkte herinnering aan al hetgeen er in de trancetoestand is gebeurd. Een voordeel heb je ook daarbij in de trancetoestand is de eigen geaardheid altijd mede bepalend voor de gebeurtenissen en voor de mogelijkheden.

Wanneer wij ons bezighouden met meditatie- en concentratieoefeningen, dan worden we eigenlijk ook geconfronteerd met een vernauwing van bewustzijn. Maar een vernauwing van bewustzijn kan overgaan in een verruiming van bewustzijn.

Als ik mij concentreer, dan sluit ik alles uit behalve. Eén object, één gedachte, één onderwerp. Ik probeer voor mijn hele wereld ongevoelig te zijn. Deze ongevoeligheid kan zover gaan dat lichamelijke beroeringen niet meer worden gevoeld; dat ook harde geluiden in de omgeving eigenlijk niet meer bewust worden geconstateerd. Er zijn gevallen bekend van mensen, die in een dergelijke toestand zelfs door een brand, die rond hen woedde, niet werden gestoord. Wat gebeurt er? Je brengt je bewustzijn terug tot één enkel punt. Maar dit punt is niet het werkelijke doel. Je zoekt de wereld daar achter. Door je eigen wereld a.h.w. te herleiden tot één enkel punt heb je een brandpunt geschapen. Vanuit dat focus zijn dan indrukken, die daarmee gereleerd zijn, uit een desnoods kosmische wereld te ontvangen.

Het zal u duidelijk zijn dat concentratie en meditatie in zekere zin erg nuttig kunnen zijn voor een uitbreiding van het bewustzijn. Je leert andere werelden kennen, je leert nieuwe gevoelsinhouden maar ook nieuwe inzichten vinden die je wel degelijk ook in je eigen wereld later kunt gebruiken.

Als we het hebben over bewustzijnsvernaauwing, dan behoeven we niet eens zover te gaan dat we denken aan geestelijke oefeningen, aan meditatie en dergelijke. Ik heb mij laten vertellen dat bij heel veel mensen televisieseries, als Dallas een bewustzijnsvernaauwing tot stand brengen. Hier gaat men zozeer op in een illusiewereld dat de werkelijke wereld pas met een schok wordt ontdekt op het ogenblik dat er weer reclame komt of dat een omroeper aankondigt dat er nu de een of andere minister zal gaan spreken. Op dat moment wordt een lichte weerzin t.a.v. de eigen wereld plotseling kenbaar. Dit resulteert over het algemeen dan in t.v.-snacks, een drankje of een gesprek. Op de achtergrond blijft de zwartheid van alle daden in hogere en rijkere kringen nog enige tijd voortwoekeren.

Dit is natuurlijk een wat lachwekkend voorbeeld. Maar wanneer u naar een bioscoop, een theater of een concert gaat, dan zijn er ogenblikken dat u zozeer opgaat in hetgeen er geboden wordt dat u daardoor van uw eigen wereld a.h.w. vervreemdt. Dit vervreemdingseffect kan natuurlijk alleen innerlijke belevingen teweeg brengen. Wij hebben dan ongeveer hetzelfde als met LSD, de eigen fantasiewereld wordt levendig. Ze projecteert gevoelens en eventueel beelden of inhouden.

Het is echter evengoed mogelijk dat muziek een sleutel wordt. Dat wil zeggen, dat ze ons brengt op een punt waarop wij gevoelig gaan worden voor andere delen van onze persoonlijke werkelijkheid. Vooral voor de meer geestelijke delen. Denkt u niet dat dit alleen beperkt is tot muziek of schouwspelen. Het is evengoed mogelijk bij beeldhouwwerken, schilderstukken. Het kan zelfs in de natuur voorkomen, als u gewoon kijkt naar het gedrag van een libelle of de drukte van een paar mieren. Het is gewoon een door je eigen werkelijkheid heenbreken.

Wat is nu de grotere werkelijkheid waartoe de bewustzijnsverruiming ons toegang verschaft? Men denkt dan over het algemeen aan werelden die een beetje op de menselijke lijken, aan toestanden van Zomerland compleet met zangkoren, bergen, parken, kleine huisjes en misschien ook de mogelijkheid ergens een neut te nemen. Dat laatste zie je voorkomen bij mensen die wel goed hebben geleefd, maar toch teveel neuten op hun zang hadden. De geestelijke werkelijkheid is iets anders. Misschien kan ik het zo zeggen;

Als u een kaleidoscopisch beeld ziet, dan kunt u dat beeld steeds veranderen maar de deeltjes blijven hetzelfde. Zolang u nu alleen maar één deeltje ziet, zult u geen patroon herkennen. Een geestelijke werkelijkheid bevat echter vele deeltjes. Het zijn werelden met elk hun eigen invloed, hun eigen kracht. Je behoort ertoe, je bent er deel van, maar je bent normalerwijze als mens er niet van bewust.

Als je nu een bewustzijnsverruiming ondergaat, treed je binnen in een werkelijkheid waarin niet alleen de stoffelijke maar ook vele geestelijke en buiten de tijd liggende factoren plotseling hun werk tonen in je bestaan, maar evengoed in relatie met al het andere. Het resultaat is, dat je je eigen wereldbeeld gaat veranderen. O zeker, je keert weer terug tot je eigen vlak, maar je hebt nu het gevoel dat er een betekenis is. En veel van hetgeen zinloos leek, krijgt nu juist inhoud omdat de begrenzing van je leven opeens een andere vorm van je bestaan representeert. Je erkent a.h.w. de geest van jezelf en van het andere en dat is dan wat wij noemen, de bewustzijnsverruiming. Het is dus het doordringen buiten de norm van je eigen bestaan. Omdat dit heel vaak gebeurt op grond van allerlei stoffelijke voorstellingen die niet in de realiteit als zekerheid kunnen bestaan (religie e.d.) noemt men den dergelijke vorm van beleven soms mystiek.

Mystiek is aan de ene kant op grond van onbewezen stellingen komen in een toestand waardoor de zin van het geheel je duidelijker wordt en je, teruggekeerd, al datgene wat je daarvan kunt behouden weer vertaalt in de termen van je onbewezen stellingen. Mystiek kan nog verder gaan. Mystiek is namelijk ook het zien van verschijnselen en het vinden van een verklaring, een betekenis daarvoor, die niet evident is en niet feitelijk aantoonbaar.

Als ik u iets vertel over b.v. het leven in andere Melkwegstelsels, dan zoudt u dat mystiek kunnen noemen. Het behoort namelijk voor uw wereld niet tot datgene wat constateerbaar is. Maar datgene wat ik daarover vertel en wat een relatie zou hebben met uw eigen zonnestelsel en uw wereld, zoudt u ten dele kunnen constateren. Ik wil niet zeggen dat het voor mij mogelijk is om dat ook inderdaad te doen. Ik wil hier geen voorbeeld geven van de mannetjes uit de een of andere nevel als Andromeda en dan zeggen; Dat betekenen ze dus voor uw zonnestelsel. Maar invloeden van buitenaf treden wel op.

Die invloeden zijn constateerbaar. Als ik tegen u zeg dat er op dit moment nog steeds een rood-periode loopt, dan kunt u de schouders ophalen. Toch bestaat die rood-periode en ze komt vreemd genoeg tot uiting in het niet-rationeel maar meestal het emotioneel bepaalde gedrag van vele mensen. Dat kunt u om u heen voortdurend constateren. U kunt het misschien ook, als u eerlijk bent, in uw eigen persoonlijke benadering van de dingen vaststellen. Als u dat doet, dan moet u mij niet kwalijk nemen als ik zeg dat dat mystiek is.

Als ik een kenbaar verschijnsel heb en vind daarvoor een niet-rationele verklaring, dan heet dat mystiek. Nu zou dat een kwestie kunnen zijn van fantasie, natuurlijk. Maar stel nu eens dat er een kenvermogen is dat veel verder gaat. Als je God ontmoet, dan is dat een mystieke beleving. Maar wat is God? Dat weet je niet. Er is een invloed die je als zodanig benoemt. Maar je kunt haar ondergaan. Je kunt er een absolute rust en vrede in kennen of - wat even vaak voorkomt - je kunt daaruit plotseling een gevoel krijgen van een taak of van een zending, danwel krachten uit verwerven. Die God blijft mythos. Voor jou is de beleving werkelijk. Indien iets van die kracht, iets van de zinrijkheid van die roeping of zending, iets van de vrede van de beleving je bij blijft, dan is dat ook - stoffelijke gezien - realiteit.

Dan kunnen we niet zeggen, dat er in een dergelijk geval zonder meer een bewustzijnsvernaauwing is opgetreden. Integendeel, er is een bewustzijnsverruiming opgetreden. Maar wij beschikken niet over de stoffelijke mogelijkheden om dat juist te uiten, om dat goed te omschrijven. Dan zouden we onze stoffelijke toestand in dit geval als een bewustzijnsvernaauwing moeten beschouwen. Vanuit een geestelijk standpunt is dat ook volkomen waar. Geestelijk bestaan er zoveel factoren die stoffelijk niet zijn weer te geven dat, wanneer je terugkeert tot de beperking van het stoffelijke denken, het stoffelijke redeneren, je dit inderdaad als een bewustzijnsvernaauwing ervaart. Voor u zal ongetwijfeld bij het betreden van onze werelden het omgekeerde het geval zijn.

Terug naar onze oefeningen met de werkelijkheid van de mens op aarde.

Bewustzijnsvernaauwing. Een aardig voorbeeld daarvan heeft u gezien de laatste tijd in het gedrag van de Sovjet-Unie nadat een passagiersvliegtuig werd neergehaald. Men meent dat hier opzettelijk wordt gelogen. Dat is niet waar. Maar degenen, die de verklaringen afgeven, kunnen eenvoudig de feiten niet zonder meer accepteren. Zij moeten op de een of andere manier zichzelf rechtvaardigen. Dus zal alles wat die rechtvaardiging in de hand werkt voor hen waar zijn, ook als de feiten het tegendeel schijnen te bewijzen. Dat is precies hetzelfde wanneer er iemand bij u komt, misschien is het u wel eens overkomen, die heeft gezegd; 'Geloof u aan God?' U hoeft dan geantwoord; Dat is een vraag waar ik geen antwoord op weet. 'Geloof u dan aan de Here Jezus?' 'Nu ja, hij heeft misschien wel bestaan, maar zeker is het niet.' 'Hoe kunt U dat zeggen?' 'Dat God is, staat in de bijbel. Dat de Here Jezus heeft geleefd, staat in de Evangelien.' Dan kunt u zeggen; 'Bewijs het mij dan.' 'Maar het Evangelie is het bewijs. Dat bijbelboek is het bewijs dat God bestaat.' Wat kun je dan zeggen? Bewustzijnsvernaauwing. Onvermogen om in te zien dat de bewijsvoering die men gebruikt eigenlijk een cirkelredenering is. Het onvermogen om in te zien dat men zich bezighoudt met zaken waaraan men alleen maar een gevoelswaarde kan verbinden, maar niet zoals men pretendeert een rationele verklaring en daarmee het recht tot rationele uitwerking van regels, wetten en voorschriften.

Hetzelfde is ook; Nederland is een democratie. Heeft u dat al gehoord? Heeft u het ook ervaren? O, niet? Misschien is degene die zegt dat Nederland een werkelijke democratie is iemand, die aan bewustzijnsvernaauwing lijdt. Dat geldt eigenlijk voor alle landen. Werkelijke democratie kan namelijk niet bestaan in een gemeenschap die veel groter is dan maximaal 10.000 mensen. Boven dat aantal wordt het altijd op de een of andere manier een autocratie. Die autocratie kan zich dan vermommen als een bureaucratie, een technocratie, een dictatuur of hoe dan ook. In feite is er een kleine klasse die beslist. Als je dat nu niet kunt aanvaarden, heb je last van bewustzijnsvernaauwing. Op het ogenblik dat je zegt; Hij heeft gelijk en het moet veranderen, zou dat eveneens een vorm van bewustzijnsvernaauwing kunnen zijn. Want een werkelijke democratie is niet mogelijk in een grote gemeenschap, al is het maar omdat niet in elke beslissing allen in voldoende mate gekend kunnen worden. Een representatieve democratie zoals u die kent is geen democratie, omdat niet kan worden gekozen voor degene die men werkelijk voor zich de juiste representant zou vinden, maar omdat moet worden gekozen uit een aantal personen die men niet kent, behorende tot groepen die wel een programma verkondigen maar van wie men nooit weet of ze het uitvoeren. Denkt u even na!

Bewustzijnsverruiming is inzien dat in een gemeenschap als de uwe een werkelijke democratie in feite onmogelijk is. Dan kom je verder. Want dan kun je je gaan afvragen wat is werkelijk, wat is zinrijk? Op het ogenblik, dat werkelijkheid en zinrijkheid samen een beeld vormen niet alleen van datgene wat je bent maar ook van je relatie met de wereld, is er sprake van een bewustzijnsverruiming. Nu zijn er mensen die zeggen; Maar er zijn toch zoveel middelen, laten we eens een beetje hasj nemen. Dat is in Nederland de laatste ontwikkeling. Vroeger at men haché. Dat had een andere lucht.

Hasj is inderdaad in zoverre bewustzijnsverruimend dat het een tijdelijke prikkeling van het waarnemingsvermogen veroorzaakt. Hierdoor ontstaat er een uitgebreidere, maar wel selectief uitgebreidere visie op de werkelijkheid. Dit betekent een intensifiëring van een aantal belevingen, een intensifiëring van bepaalde gevoelsmatige reacties en gelijktijdig een veranderd besef van je mogelijkheden of prestaties. Als je dit bekijkt, dan zeg je; Ja, bewustzijnsverruiming in beperkte zin. Inderdaad, je ziet een aantal dingen die op aarde werkelijk zijn. Je beleeft een aantal mogelijkheden die de mens lichamelijk ontzegd blijven, ofschoon zo door andere wezens op aarde (bepaalde insecten, bepaalde dieren) wel worden

ervaren. Maar gelijktijdig wordt je besef van je eigen ik, de werkelijke zin en betekenis daarvan, verminderd. Bewustzijnsvernaauwing. Het is dus niet zo gemakkelijk dat we kunnen uitroepen. Dit is de verruiming van alle bewustzijn en dat is de vernauwing.

Er zijn arcane scholen die in staat zijn u werkelijk binnen te leiden in de realiteit van een kosmos waar leven leven opvolgt, waarin de verschillende werelden en toestanden elkaar afwisselen. Op het ogenblik echter dat u deze leringen gebruikt om uw belevingen op aarde te veranderen zonder dat u de betekenis van deze verandering beseft, is er sprake van een bewustzijnsvernaauwing.

Iemand, die kan uittreden tot in de hoogste sferen en niet in staat is zijn stoffelijke werkelijkheid te overzien en te beheersen, lijdt zeker ten aanzien van zijn stoffelijk bestaan aan een bewustzijnsvernaauwing, niet een verruiming. Misschien zou ik daarover nog veel meer moeten zeggen, maar zo nodig kunt u nog daarop terugkomen.

Er zijn zeer veel andere zaken waarbij je met deze factoren te maken krijgt. Wat te denken van b.v. schuldbesef, zonde? Ze kunnen bewustzijnsverruimend werken, ongetwijfeld. De zonde door de erkenning van onjuistheid. Het schuldbesef door de erkenning van eigen falen en daardoor het vinden van een weg waardoor het eigen slagen waarschijnlijker wordt. Maar op het ogenblik, dat u alleen over uw zonden blijft rouwen en dat u uw schuld voortdurend blijft koesteren in het diepst van uw wezen als een bitter zeer, dan helpen ze u geen steek.

Het is namelijk zo, dat werkelijk verkeerd handelen niet alleen door u als zodanig wordt beseft, maar dat het ook in feite consequenties moet hebben. Zijn die consequenties er niet, dan is de vraag of het slecht is alleen bestaand in uw denken. Men kan zeggen; Er staat geschreven; Gij zult niet..... Het is opvallend dat in deze wereld de nadruk zolang heeft gelegen op; gij zult geen onkuisheid plegen, terwijl men 'gij zult niet doden' liever vergat. Tegenwoordig schijnt men beide geboden evenzeer aan zijn laars te lappen.

Waar het om gaat is; wat is zinvol? Wat is werkelijk? Op het moment dat u begint te protesteren tegen atoombewapening, vraag ik mij af; Is dit nu een verruiming of een vernauwing van het bewustzijn? Ik mag dan mijn mening geven. Het is een stoffelijke zaak. Ik ben van mening dat elke mens, die - al is het maar om grotere zekerheid voor zichzelf of anderen te scheppen - bijdraagt tot de mogelijkheid dat de wereld wordt vernietigd daarmee in feite onjuist handelt. Als hij/zij dit niet beseft, dan vloeit daaruit voort dat ten aanzien van deze vernietigingswerkelijkheid een bewustzijnsvernaauwing is opgetreden. Ik zou u vele voorbeelden van dien aard kunnen geven.

Je kunt geen zaken zonder meer heilig verklaren. Er bestaat niets op deze wereld dat onaantastbaar heilig is. Op het ogenblik, dat je dat begint te doen, vernauw je je bewustzijn omdat je alle andere factoren terzijde zet. Als er mensen zijn die een nieuwe wetenschappelijke ontwikkeling afwijzen omdat ze niet strookt niet hetgeen zij zijn, kennen, doen en hebben geleerd, dan is er vaak sprake van een oprecht verzet maar tevens van een bewustzijnsvernaauwing.

Als men de vernieuwer zonder meer aanvaard, en verheerlijkt, dan is er sprake van precies hetzelfde. Als men bereid is een bepaalde ontwikkeling op zichzelf te beschouwen en in haar resultaten en mogelijkheden te beoordelen, komt men tot een reële benadering. Als men dan daarin mogelijkheden en consequenties ziet die ook stoffelijk ten dele te verwezenlijken zijn, mag worden gesproken van een bewustzijnsverruiming. Uw hele wereld - of u het gelooft of niet - is gebaseerd op bewustzijnsvernaauwing; op het eenvoudig terzijde stellen van gegevens die men wel kent; op het terzijde stellen van een innerlijk weten dat men gewoon ontkent of wegpraat door daar eventueel geheiligde uitspraken of bevelen tegenover te zetten. Uw gehele maatschappij kan alleen bestaan door bewustzijnsvernaauwing bij het merendeel van haar leden. Bewustzijnsverruiming zal dan ook door zeer velen als iets vijandigs worden ervaren. Zeker, zolang het alleen maar geestelijk is, is het best. Maar u kunt niet tegelijkertijd een geestelijke verruiming ondergaan zonder daarbij ook stoffelijk te veranderen, in uw reactie op de mensen, in uw manier van leven en ook in uw relatie met de werkelijkheid en met de mensen om u heen. U kunt niet dezelfde blijven.

Bewustzijnsverruiming, mijne vrienden, kan niet volstaan met het betreden van de hoogste werelden. Slechts als de eenheid van het eigen wezen in toenemende mate wordt beseft, daarbij alle geestelijke factoren mede samenbrengend met onbewuste factoren en deze

makend tot een deel van het bewuste streven en handelen, is de bewustzijnsverruiming volledig.

U had waarschijnlijk anders verwacht. Dat begrijp ik. Het is veel mooier als iemand zegt dat je door je bewustzijn te vernauwen kunt komen tot een beleving waardoor zoals de hoogste kosmische werelden voor je toegankelijk zijn en de meest lichtende sfeer plotseling kan worden begrepen. Maar als die vernauwing blijft bestaan, dan is de hele beleving niets en niets waard. Eerst als u er iets, hoe weinig dan ook, van kunt meenemen naar uw eigen besef en uw eigen wereld, meer dan alleen maar een emotie, dan is er een werkelijke bewustzijnsverruiming. De mens die zijn bewustzijn wil verruimen doet er goed aan niet alleen maar op zoeken in de werelden van de geest, maar wel degelijk ook steeds weer opnieuw zijn eigen wereld te beschouwen, wat daarin gebeurt in de hoop daardoor beter te begrijpen wat de werkelijkheid inhoudt en zo voor zich te vinden wat hij of zij binnen die werkelijkheid vanuit eigen besef en mogelijkheid mag, kan en moet betekenen.

Dit was mijn inleiding. U bent allen geluidloos. Dat vind ik mooi al is het alleen maar dat ik erin geslaagd ben een paar mensen een tijdje hun mond te laten houden, dat is ook al een bereiking. Ik kan mij voorstellen dat het geheel van wat ik u heb voorgelegd hiaten vertoont, onduidelijkheden of dat u op een gegeven ogenblik wilt zeggen, ja, maar de school van ... (en dan komt er wel een naam) is die dan niet bewustzijnsverruimend? U moogt die vraag stellen na de pauze.

DISCUSSIE

- ❖ *Vele mensen in hoge geestelijke nood, b.v. in het stervensproces of door liefdesverdriet komen in een toestand van bewustzijnsvernaauwing. Hoe zijn deze mensen het best te helpen?*

Dit is een betrekkelijk moeilijke vraag. Het zou het beste zijn, als je die bewustzijnsvernaauwing ongedaan kon maken. Maar laten we niet vergeten dat een bewustzijnsvernaauwing in de gevallen als genoemd zijn heel vaak een verdediging van het organisme is tegen een halve waanzin. Een poging om op de een of andere manier je terug te trekken uit de wereld en daardoor de illusie van normaliteit voor jezelf te kunnen handhaven. In dat geval kun je eigenlijk alleen proberen om die mensen geestelijk sterk te beïnvloeden.

Iemand, die weet hoe hij gedachten kan projecteren, die enige ervaring heeft in suggestie behandelen, kan daar ongetwijfeld veel aan doen. Vanuit mijn standpunt zou ik willen zeggen; Steeds als een bewustzijnsverruiming wordt gewenst of een bewustzijnsvernaauwing moet worden benaderd in beide gevallen, zou je moeten proberen de begrensdheid van het denken op een voorzichtige manier en zoveel mogelijk in de termen die men zelf hanteert duidelijk te maken. Eerst op het ogenblik, dat je blijft binnen het besefskader van degene die de bewustzijnsvernaauwing of het normbewustzijn bezit, kun je namelijk die materialen aanvoeren die de gegevens overdragen welke voor een geestelijke verruiming (de doorbreking van de vernauwing) van belang zijn. In dergelijke gevallen is het dus heel erg belangrijk dat men zich altijd eerst uitdrukt in de termen, in de gegevens van degene die de bewustzijnsvernaauwing heeft of degene die zichzelf norm acht.

- ❖ *Kunnen obsessies ook tot bewustzijnsvernaauwing leiden. Wilt u in dit verband iets meer over het karakter van obsessie vertellen?*

Obsessies leiden niet tot bewustzijnsvernaauwing. Ze zijn het resultaat van bewustzijnsvernaauwing. Een obsessie betekent namelijk dat men bezig is met één bepaalde gedachtesequentie. Elke daarbij niet passende sequentie probeert men uit zijn bewustzijn te sluiten, wat een vernauwing is. Wordt men dus ergens door geobsedeerd, dan is het erg belangrijk dat men probeert daarnaast een tweede gedachtespoor a.h.w. een tweede obsessie, op gang te brengen. Hier bestrijd je vuur met vuur, daarvan ben ik mij bewust. Maar als iemand wordt geobsedeerd door vijf punten, zal hij door één daarvan niet meer helemaal worden beheerst. Naarmate de beheersing door de ene bepaalde gevoelswaarde en gedachtegang ophoudt het ik te beheersen is de kans, dat men de werkelijkheid weer beter gaat zien en zich daarin dus meer algemeen bewust gaat bewegen, groter geworden,

❖ *In hoeverre zoekt de mens bewust of onbewust bewustzijnsvernaauwing om daardoor later een bewustzijnsverruiming te ondergaan?*

De doorsnee-mens zoekt een bewustzijnsvernaauwing omdat hierdoor een rationalisatie van zijn eigen begeerte- en behoeftepatroon mogelijk is. Hij zal heel vaak zeggen dat hij deze vernaauwing nastreeft om later een bewustzijnsverruiming te ondergaan. Dit is echter maar zeer beperkt het geval. Als we echter een mens zien die zijn bewustzijn bewust vernauwt (iets anders dus dan een voor de wereld bijna symptomatische terugtrekking uit delen van de werkelijkheid) om daarmee bewustzijnsverruiming te verkrijgen, dan heeft deze mens in zich reeds het aanvoelen of weten van een grotere werkelijkheid. Als hij dan daarnaast blijft begrijpen dat hij zijn eigen lichamelijke en ogenblikkelijke wereld niet kan uitsluiten van alle waarden die tot het verruimde bewustzijn behoren, zal de wisselwerking met zijn eigen wereld als vanzelf op gang komen.

❖ *De ziel incarneert om bewust te worden. In hoeverre is dit een bewustzijnsvernaauwing?*

Bij incarnatie (dit is iets wat op de grens ligt van onderwerpen die niet bij ons huidig discussiethema behoren) zal over het algemeen worden gekozen voor een situatie. Deze situatie houdt beperkingen in, dat ben ik met u eens. Maar de keuze wordt niet bepaald door de beperkingen maar door de positieve mogelijkheden. De beperktheid van incarnatie wordt zeker door de bewuste ziel positief benaderd. Men kijkt naar de positieve waarden die men aantreft en neemt de negatieve op de koop toe. U kunt dus zeggen; Het bewust gekozen leven op aarde impliceert zeer vele beperkingen, maar deze zijn inherent aan de voor het ik noodzakelijke verdere ontplooiing van bewustzijn. Op het ogenblik, dat deze mens tijdens zijn leven zich bewust wordt van de geestelijke processen die deel uitmaakten van zijn incarnatie of zelfs de incarnatienoodzaak hebben gekozen, zal daardoor de zinvolheid van de beperkingen worden ervaren. Het gehele leven, inclusief zijn beperkingen en zelfs zijn beperkingen van bewustzijnsmogelijkheden zal dan als goed, als positief worden ervaren. Een overdracht van het geestelijke bewustzijn naar het stoffelijke en omgekeerd een juistere overdracht van stoffelijke interpretaties en waarderingen naar het geestelijke geheel zal daaruit voortvloeien.

❖ *Als ik het goed heb begrepen gaat ware bewustzijnsverruiming gepaard met een radicale verandering in je persoonlijkheid en je beleving. Kunt u daarover nog iets meer zeggen?*

Dit 'radicaal' is natuurlijk een bijvoeglijke definitie die ik alleen onder bepaalde omstandigheden als volledig juist kan beschouwen. Wanneer je beseft verandert, zal de tendens, de teneur van je gedrag eveneens veranderen. Dat wil niet zeggen dat je gewoonten of je karaktereigenschappen plotseling veranderen. Het houdt slechts in dat de wijze waarop ze zich manifesteren in meer positieve en op het hoger bewustzijn gerichte zin zullen gebeuren.

❖ *Zijn er drugs die zo'n verandering kunnen brengen in je bewustzijn dat je geestelijke mogelijkheden en je besef groter worden?*

Er zijn er geen die voor u direct toegankelijk zijn. Er bestaan wel enkele. Zij behoren echter tot de geheimen van zeer besloten culten O.a. van de groene magie en daarnaast van een bepaalde geestelijk-magische school. In deze gevallen zijn de drugs ook niet verslavend en kunnen ze moeilijk helemaal als drugs worden omschreven. Ze betekenen slechts een mogelijkheid om de eigen gevoelswaarden beter en bewuster te projecteren inclusief de geestelijke belevingen en ervaringen die daaraan inherent zouden zijn. Ik kan u dus wat dit betreft helaas geen raad geven. Maar het is toch eenvoudig genoeg. Als u alleen met uw wil en uw voortdurend pogen om uw eigen wereld in de juiste samenhang te zien komt tot een verruiming van bewustzijn, dan krijgt u vele gegevens die u misschien niet naar de genoemde drugs zullen voeren, maar wel in de richting waarin men verdere ontplooiing, ook in praktische zin, van uw mogelijkheden tot stand kunnen worden gebracht.

❖ *Is literatuur, zoals van Krishnamurti of van onze eigen O.D.V. niet bedoelt om door het lezen daarvan tot een verruiming van bewustzijn te komen.*

Wat de anderen betreft, er is nogal veel literatuur. Maar een deel daarvan, zeker van Krishnamurti in zijn latere tijd en ook wat de Orde aangaat, heeft inderdaad een doel om het bewustzijn van de mens te verruimen. Bij Krishnamurti gaat het in de eerste plaats om te beseffen hoe zinloos het is om op de toekomst te speculeren, terwijl je het heden verwaarloost. Bij ons (de Orde) gaat het er hoofdzakelijk om de mens duidelijk te maken dat een medaille altijd twee kanten heeft en soms nog een randschrift.

- ❖ *Hoe kan de droom in verband van verruiming en vernauwing van het bewustzijn worden gezien? Werkt deze altijd bewustzijnsverruimend?*

Amper. De droom op zichzelf kan een zuiver psychisch of zelfs een zuiver mentaal proces zijn. Bij de droom zijn de droombeelden niets anders dan de eigen bewustzijnsinhouden in een nieuwe rangschikking en meestal in meer of mindere mate vergezeld van emoties die eveneens behoren tot de eigen en bekende scala. Een droom kan echter geïnduceerd zijn door een geestelijke beleving. De samenhang van een droom, zeker van een repeterende droom, geeft niet alleen aan welke spanningen of problemen er in het ik leven, maar heel vaak ook welke geestelijke waarden of oplossingen kunnen worden gebruikt om dit probleem op aarde meester te worden en gelijktijdig het wezen ervan beter te begrijpen. De droom kan dus inderdaad een heel belangrijke betekenis hebben. Maar vergeet niet dat het merendeel van de dromen eerder een weerspiegeling is van uw eigen bewustzijnsinhouden dan een boodschap van elders.

- ❖ *Dogmatische religies leiden tot bewustzijnsvernuwing. Is dit ook niet het geval als men kritiekloos luistert naar een O.D.V.-lezing en alles zonder meer accepteert?*

Absoluut, want dan zoudt u de O.D.V. willen maken tot een religie. Zij wil dit zeker niet zijn. Onthoudt u één ding goed. Op het ogenblik, dat de mens niet mag nadenken, niet mag twifelen, zal degene die deze eisen stelt in feite een bewustzijnsvernuwing van degene die hij zo benadert nastreven. Wij doen dit niet. Wij zullen altijd zeggen; Denk zelf, oordeel zelf. Wij hopen dat u dat doet. Als de kerken zouden zeggen; Denk zelf, oordeel zelf, zoek je eigen weg binnen dit geloof, dan zouden ze ongetwijfeld minder aanhang hebben, maar gelijktijdig meer geestelijke macht en een betere stoffelijke samenhang produceren,

- ❖ *Voerden de mysteriescholen en de leer van de gnostici in de oudheid niet tot bewustzijnsverruiming? Kan men daarom niet stellen dat b.v. de oude Grieken en Egyptenaren van 2000 jaar geleden of langer bewuster waren dan de huidige doorsnee-westerling?*

Van degenen die in Egypte en in Griekenland zelfs maar de mogelijkheid hadden deel uit te maken van mysteriescholen of zich bezig te houden met bewustzijnsontplooiing, kan men zeggen dat ze behoorden tot een grote minderheid. In Griekenland gemiddeld 1 op 1000. In Egypte 1 op 10.000. Als u zich dit realiseert; zult u het gemiddelde zeker niet als norm kunnen aanhouden. Als wij echter stellen, dat de mystiek en de mysteriescholen althans voor een aantal mensen in Egypte en Griekenland de mogelijkheid hebben geopend om andere werelden te beleven en zo hun eigen wereld nieuw te zien en daarin bewuster verder te gaan, dan moet ik dit bevestigend beantwoorden. In de mysteriespelen verpersoonlijkte men een goddelijke kracht (althans een hogere kracht) en werd hierdoor innerlijk verbonden met de persoonlijkheid die men uitbeeldde. Men word a.h.w. medium van een godheid, van een heros. Deze beleving op zichzelf betekende een verschuiving in het eigen bewustzijn. Als deze werd behouden nadat men tot de norm was teruggekeerd, dan betekende dat een bewustzijnsverruiming die zelfs verdere contacten met die godheid of heros ook zonder mysterie spel mogelijk maakte. In Egypte geldt precies hetzelfde. Wie daar deel uitmaakte van bepaalde mystieke gebruiken en deze gebruiken niet slechts zag als een inwijdingsgebeuren maar als een verandering van de eigen relatie ten aanzien van goden en bepaalde krachten, verkreeg zo daardoor inderdaad het vermogen om zijn eigen wereld anders te benaderen. Maar nogmaals, dit was voorbehouden aan enkele uitverkorenen. Om één voorbeeld te geven. In de tijd van Amenhotep II bedroeg het aantal priesters van Amon ongeveer 3000. Van deze 3000 waren er slechts 14 die een bewustzijnsverruiming hadden ondergaan. En er waren onder hen slechts 2 priesters van wie men kon zeggen dat zij tenminste kleine ingewijden waren. Ik hoop, dat dit voldoende verhelderend is.

- ❖ *Had dit ook plaats bij andere volkeren zoals de Druiden, de Tibetanen?*

Niet geheel in dezelfde zin. Ofschoon bij de Tibetanen wel de z.g. demonendansen voorkomen waar men eveneens te maken heeft met een uitbeelding van verschillende krachten. Hier echter is de vereenzelviging minder sterk omdat niet improviserend, maar volgens een strikt en streng ritueel dat van tevoren uitvoerig is geoefend de mensen tot de uitvoering komen. Hier is het juist de praxis, die men heeft opgedaan, die de intensiteit van de beleving aanmerkelijk doet terugvallen. Wat de Druiden betreft, hun werken was driekwart magisch. Dit magische element was een natuurmagisch element zoals u tegenwoordig nog bij bepaalde negervolken kunt aantreffen en ook in scholen van de voodoo en de goena goena. In al deze gevallen kan worden gezegd dat bewustzijnsverruiming door de leden wel kan worden

verkregen, maar dat de ritën op zichzelf niet bewustzijnsverruimend zijn en dat een deel van deze praktijken zelfs moet worden gezien als nadrukkelijk bewustzijnsvernaauwend en gelijktijdig energieverhogend.

❖ *Wat is de invloed van alcohol op het bewustzijn?*

Ik zou zeggen dat alcohol ongeveer hetzelfde werkt als olie op een remschijf. Met andere woorden: een vermindering van beheersingsmogelijkheid waarbij de alcohol tevens over het algemeen een zekere monomanie veroorzaakt en dat betekent dat ze bewustzijnsvernaauwend werkt. Toch werkt ze bij geringe doses stimulerend en doet zelfs het waarnemingsvermogen toenemen. Alcohol is over het algemeen een stimulant te noemen die zeker voor uw wereld enkele nuttige aspecten heeft, maar door overdrijving vaak in het tegendeel van het nuttige omslaat.

❖ *Wat zijn tijdsonafhankelijke aspecten?*

Tijd is de manier waarop u uw leven afmeet. Nu zijn er toestanden, geestelijke toestanden o.a., waarin tijd geen rol speelt behalve als ervaringsbeperking. Waar een totale ervaring niet mogelijk is, zullen delen van de werkelijkheid achtereenvolgens worden ervaren. In deze zin is er dan nog een soort tijd die echter alleen uit de beperking van het bewustzijn voortkomt en niet meer uit de werkelijkheid van de wereld waarin men leeft. Vanuit deze werelden nu zijn invloeden denkbaar die b.v. - ik geef dus maar een voorbeeld - een aantal incarnaties op aarde plus een aantal geestelijke tussenfasen gelijktijdig omvatten en als een geheel projecteren. Dan is dit een verklaring van de reden voor hetgeen men nu is en doet, Het is gelijktijdig een verantwoording van de beperkingen die men op dit moment ervaart of van datgene wat men als zodanig ervaart, zonder dat dit soms werkelijk is. Het geeft bovendien de voltooiing aan die juist door dit alles mogelijk wordt. Een dergelijke invloed hetzij volledig, hetzij misschien slechts enkele details van het geheel bevattend wordt door ons over het algemeen als een buiten de tijd liggende beïnvloeding beschouwd.

❖ *Ik begrijp nog niet goed wat de bewustzijnstoestand van de regressie is. Ik ken iemand die goede resultaten verkreeg zonder hypnose. Deze wist personen in volkomen rusttoestand te brengen. De regressie komt dan naar voren.*

Alweer een grensvraag. In verband met ons onderwerp het volgende; Wanneer een persoon onder hypnose is, dan betekent dit in feite een rusttoestand plus een verhoogde suggestibiliteit. Wanneer iemand volledig tot rust wordt gebracht, dan is het daardoor mogelijk, mits de wil aanwezig is, om verder terug te grijpen naar de gehele persoonlijkheidsinhoud dan normalerwijs door spanningen in de persoon mogelijk zou zijn. In deze zin zou dus enige regressie mogelijk zijn. Het gevaar van hypnose is dat de suggestie, uitgaande van de hypnotiseur, mede bepalend is voor het beeld dat in de regressie ontstaat. In het tweede geval zal de eigen fantasie van de persoon die probeert terug te gaan mede een rol spelen en daardoor heel vaak een vertekening van de werkelijkheid tot stand brengen. Als u mij toestaat op te merken; Het valt mij op dat niemand van u heeft gevraagd; Hoe kan het eigenlijk dat bewustzijnsverruiming en bewustzijnsvernaauwing zo enorm verwant zijn? En aangezien u de vraag niet heeft gesteld, hoop ik dat u niet boos bent, als ik toch de vrijheid neem om deze te beantwoorden vooral omdat ik ervan overtuigd ben dat ze bij zeer velen van u wel leeft, maar dat u misschien te wellevend bent om haar te uiten.

Een bewustzijnsvernaauwing is een beperking van besef. Een bewustzijnsverruiming is een toename van besef. Als u denkt aan het stoffelijke bewustzijn en het geestelijke bewustzijn als communicerende vaten, dan kunt u zich misschien voorstellen dat je om het geestelijke peil te verhogen gelijktijdig het stoffelijke peil moet verlagen en omgekeerd. In deze gevallen zal dus stoffelijk een bewustzijnsvernaauwing noodzakelijk zijn om de geestelijke bewustzijnsverruiming haar volledige ontplooiing te verschaffen. Ook het omgekeerde kan het geval zijn. Als wij ons stoffelijk volledig bewust willen zijn, zullen wij de geestelijke elementen a.h.w. op een zacht pitje moeten zetten. Wij zullen ons helemaal naar buiten moeten keren, de gehele buitenwereld absorberen en kunnen dan later zien wat dit voor onze geestelijke inhoud te betekenen had. De eenzijdigheid die men op deze manier krijgt opgedrongen, want het is in feite een eenzijdigheid, is mede bepaald door de grote verschillen van het stoffelijke denken (de mentaliteit, de mentale mogelijkheden) en de psychische inhouden die men bezit. Daar deze beide voor het stoffelijke ik t.a.v. elkaar sterk begrenzen zijn, zal een verschuiving van waar de noodzakelijk zijn. Op grond daarvan kan, op den duur en heel voorzichtig de sterkte van de grens worden verminderd. Een stoffelijke mens echter, die zich volledig bewust zou zijn

van het bovennatuurlijke, zou door uw wereld lopen en zozeer worden overspoeld door al het bovennatuurlijke om zich heen dat hij eenvoudig niet in staat zou zijn de stoffelijke ervaringen nog te registreren en daaraan de belangrijkheid toe te meten zoals een normaal mens doet. Hij zou van uit stoffelijke standpunt een soort ziener in waanzin zijn. Het omgekeerde is eveneens waar. Op het ogenblik, dat je alle geestelijke waarden wegneemt en alleen de stoffelijk mentale elementen overhoudt, krijg je te maken met een mens die geen geweten heeft, die geen werkelijk oordeel heeft behalve datgene wat in de stoffelijke belangrijkheid ligt en die ook geen gemeenschapszin kent behalve ten aanzien van zichzelf. Want al datgene wat hij als met zichzelf verbonden beschouwt, zal hij behandelen als deel van zichzelf. Ook hier dus een bewustzijnsvernaauwing. Maar de bewustzijnsvernaauwing gaat wel gepaard met een veel groter begrip en inzicht in de mogelijkheden van de stoffelijke wereld en een veel beter gebruik ervan. Als u denkt dat bewustzijnsvernaauwing een tegenstelling is ten aanzien van bewustzijnsverruiming, dan heeft u het mis. Beide zijn eveneens de keerzijde van een medaille. Misschien is die medaille wel enigszins gelijk aan de Nederlandse gulden, want als randschrift staat erop; God zij met ons en niet alleen; God met ons.

❖ *Iemand die een groot besef heeft, kan die ook een groot aantal factoren tegelijk overzien?*
Het is niet zozeer dat men een groot aantal factoren kan overzien. Het is wel zo, dat men alle factoren die men kan overzien inderdaad in samenhangen beschouwt. Het is dus eerder een intensiteit dan een capaciteit.

NAREDE

Wij hebben ons beziggehouden met de verruiming van het bewustzijn. U heeft tamelijk intens, althans het merendeel, naar mij geluisterd. Dit betekende een tijdelijke bewustzijnsvernaauwing. Dat ik het op deze manier formuleer is in de hoop dat u daaruit zult begrijpen dat noch bewustzijnsvernaauwing, noch bewustzijnsverruiming zonder meer en afzonderlijk gezien kunnen worden en dat u eveneens zult gaan inzien dat het niet erg is, als je bewustzijn soms is vernauwd, indien daaruit maar een verruiming van het bewustzijn op een ander niveau voortvloeit. Uit is het meest belangrijke wat ik u kan zeggen. Zij, die alleen naar bewustzijnsverruiming streven, zullen ontdekken dat zij door hun streven in die richting aan de andere kant in toenemende mate tekort zullen schieten. Zij, die een bewustzijn te zeer vernauwen, zullen hetzij in dit leven of daarna ervaren dat ze vele dingen hebben verwaarloosd, die voor hen en voor hun bewustzijn van het grootste belang waren. Al deze onderwerpen zijn niet te zien als punten die elk op zich benaderd en beschouwd kunnen worden. Uw geestelijk leven wordt beïnvloed door uw stoffelijke leven. Maar uw stoffelijk bestaan is en wordt beïnvloed door hetgeen u geestelijk bent en door dat deel van uw geestelijk besef dat u stoffelijk kunt uitdrukken. De vorm waarin die uitdrukt wordt door de meesten als het belangrijkste gezien. Het gaat minder om de vorm dan om de intentie, want de intentie is iets wat in u leeft. Het is de uitdrukking van de kracht in u. En als ze onjuist is, geeft ze aan welke beperkingen u nog zijn opgelegd. Daarom is het zeer belangrijk dat u in uw leven - of u nu zoekt naar een bewustzijnsverruiming of op sommige punten misschien een vernauwing van bewustzijn ondergaat - altijd de intentie van uw eigen denken, leven en streven op de voorgrond stelt. Wat u daarbij verder doet, is van minder belang. De daden vloeien voort uit een totaal schema, een totaal plan. U kunt vele daarvan beïnvloeden en veranderen, maar u kunt het totale verloop niet beïnvloeden en veranderen. Daarom is het zo belangrijk dat u leert de wereld te aanvaarden zoals ze is. Uzelf te aanvaarden zoals u bent en uit uw innerlijk de kracht te putten die u nodig heeft om beter volgens uw besef datgene waar te maken wat u voelt wat uw wezen en de zin van uw bestaan is. Op deze manier zult u de grens, die ligt tussen het hoog geestelijk beseffen en het stoffelijke verstand en het denken verzwakken. Naarmate die grens zwakker wordt, zult u meer kunnen opgaan in een geestelijke eenheid waarin alle zin is vertegenwoordigd. Uw besef zal beperkt blijven. Maar de beperking van dit besef zal langzamerhand kunnen verdwijnen. Zonder dit beperkte besef echter zult u niet bewust verder kunnen gaan en zult u zelfs bij een volgende incarnatie of in een geestelijk bestaan worden beperkt tot de normen die u nu uzelf heeft gesteld.

Ik hoop dat hiermee de zin van het onderwerp en de betekenis ervan duidelijk onder woorden is gebracht. Alleen op deze wijze wordt u waarlijk bewust van datgene wat u in wezen allang bent.

Ik dank u voor uw aandacht.